

El Palau de la Música de València ha retirat de la programació l'òpera 'Roger de Flor' de Rupert Chapí, a la qual havien modificat el text original per treure'n les referències a Catalunya. Merche Chapí, la besnéta del mestre i directora del Grup Amateur de Teatre (GAT) d'Eivissa parla de la polèmica.

“Tot aquest episodi, malauradament, no pren vots al PP”

Fa 43 anys que va deixar de viure a València i establí la residència a Eivissa. D'aleshores ençà, és una de les activistes teatrals més importants de l'illa, on dirigeix el Grup Amateur de Teatre (GAT), responsable de gran part de l'activitat escènica de les Pitiüses, i que ha estat una autèntica escola per a molts d'actors locals. Tot i que relativitza el mal que la maniobra de la Generalitat Valenciana ha causat en l'obra del seu parent, Merche Chapí es considera ferida com a valenciana i diu que tot plegat és un episodi més de la fòbia anticatalana de les institucions valencianes actuals.

—Com heu viscut aquesta manipulació de l'obra del vostre besavi?

—M'indigna més pel fet de ser valenciana que no perquè ell sigui el meu besavi. Fa 43 anys que sóc una valenciana que està fora de València i la veritat és que sempre m'han de fer passar vergonya amb aquests temes. Com a directora de teatre d'esquerres que sóc, alguna vegada jo també he modificat coses en obres de teatre, però era durant la dictadura i ho feies per donar a conèixer unes idees, arriscant-te personalment amb aquesta actuació. No és igual quan ho fa l'autoritat, el qui mana. En aquest cas, el director de l'obra, Alfonso García, diu textualment: “Per ordres de dalt, s'han d'eliminar les referències a Catalunya.” Ara hi treu importància, però és molt dur, perquè són els de dalt que obliguen a manipular.

—Ho veieu com una manipulació?

—Evidentment, perquè es fa des de la força, des del poder. En l'art, sota les dictadures, se solen fer retocs i adaptacions a les obres per poder donar un missatge que, altrament, no es podria donar. Però quan es fa des del poder és molt dur...

—Com pensau que se senten els artistes del cor i els altres professionals que reberen aquella ordre de fer els canvis per indicació “de dalt”?

—Crec que hi ha alguns membres del cor que se sentiren molt malament. És clar, ara surt el director traient importància als fets. Diu que es va decidir entre tots... Però, és clar, és que aquesta gent s'hi juga els ciurons! Aquest senyor fa la seua feina i, si no és molt reivindicatiu, tampoc no té la necessitat d'arriscar-se.

—Què us han semblat les reaccions de crítica i indignació per aquest fet?

—Lògiques, completament lògiques... A més, passa el dia de la conquesta catalana. Si vols eliminar aquestes referències, elimina la diada... És ridícul. Qui va conquerir València? L'arcàngel sant Miquel? Ignorar la conquesta catalana és una fal·làcia que no té sentit.

—Considerau, per tant, que és un episodi més d'aquest negacionisme de la cultura catalana a València...

—Òbviament. Ja es va aconseguir que, legalment, l'idioma fos el valencià. Això no s'hauria d'haver permès. És una llengua que ara sembla que també ens va arribar del cel...

—A què l'atribuiu aquesta actitud anticatalana de les actuals institucions valencianes?

—La dreta en general sempre ha estat anticatalanista. Això d'una banda. D'una altra, sempre hi ha hagut aquest odi entre veïns. Allò tant de poble de llançar pedres contra el del costat... No ho entenc. Però un polític no pot fer coses que li prenguin vots, i en aquest sentit jo pens que tot aquest episodi de Chapí no pren vots al PP de València, malauradament; al contrari, li'n dóna. En aquest sentit, el PP ho ha fet bé, segons els seus criteris.

—Creieu, per tant, que aquesta política aconsegueix el seu resultat i té suport popular?

—Sí, perquè és una cosa que ve de molt enrere. És una fòbia desmesurada. Que la nostra llengua s'anomeni *idioma valencià*... El valencià existeix, com existeix l'eivissenc o l'andalús, però no hi ha cap andalus que renegui del castellà. Considerar que hi hauria d'haver una resposta popular més forta, la reacció contra aquesta bogeria hauria d'haver estat més contundent, perquè ara ens trobam amb professors que vénen a treballar a València i al seu currículum ni tan sols figura que sàpiguen parlar català... A vegades pens que, tal volta, ara comença a ser tard per combatre això. Bé, tard no ho és mai, però sí que en algun moment s'hauria d'haver estat més contundent sobre aquestes qüestions.

—Com valorau la decisió adoptada finalment per la Generalitat Valenciana de suspendre l'obra??

—És indignant. Això és llençar els diners del contribuent. Ho suspenen després d'haver fet assaigs i tots els preparatius. És un disbarat. Abans que deixar les paraules “Catalunya” o “catalans” han preferit anul·lar l'escenificació de l'obra. Realment, això és la darrera cosa que m'esperava i ho trob senzillament demencial, més que res perquè parlam dels diners del contribuent.

Joan Lluís Ferrer